

Bosnisch/Kroatisch/Mazedonisch/Serbisch

Polazak u vrtić – preduslovi iz perspektive školskog doktora i školskog psihologa

Polazak u vrtić je važan korak u životu deteta. Upisuju se deca koja napune 4 godine do 31.7. Deca se razvijaju različito i ne u istom ritmu – vrtić ih prihvata na trenutnom stadijumu i dalje ih individualno podržava.

Korak po korak

Tokom prvih nekoliko godina života, deca stiču sve veće samopouzdanje da se privremeno odvoje od porodice i sa radoznalošću okrenu spoljnjem svetu. Grupe za igru i jaslice predstavljaju važno polje za učenje i vežbu. Sa 4 godine, većina dece savladala je neophodne fizičke, socio-emocionalne i intelektualne veštine kako bi bila spremna i otvorena za izazove novog vrtićkog okruženja, i kako bi ih dobro savladala.

Preduslovi za uspešan polazak u vrtić

Detete je spremno da provede čitavo prepodne svakog dana u većoj grupi dece istog uzrasta ili nešto starije, uz vođstvo i nadzor vaspitačice ili vaspitača. Podsticaji iz vrtića utiču na dalje razvojne korake u skladu sa uzrastom deteta. Ovaj proces je uspešan ako dete može biti uključeno

svim svojim čulima u slobodnu igru, kao i u vođene časove. Zbog toga pedijatri odnosno kućni lekari kontrolišu da li četvorogodišnjaci dobro vide i čuju, ili su im potrebna pomagala za vid, odnosno sluh. Kako bi polazak u vrtić bio uspešan, potrebno je da dete u većini ispunjava sledeće preduslove. **Nije reč o posebnim tačkama, već o ukupnoj slici nivoa detetovog razvoja**, koja je odlučujuća za spremnost za vrtić.

Fizički preduslovi

- ▶ Dete vrtićkog uzrasta ujutru je budno i prijemljivo, tako da može aktivno učestvovati u vrtićkom programu. To zahteva dovoljno dug i neometan noćni san.
- ▶ Ne koristi više bočicu i ujutru doručkuje kako bi obezbedilo snagu.
- ▶ Može da pešači do vrtića.
- ▶ Ume samostalno da otpakuje i pojede užinu koje je ponelo sa sobom.
- ▶ Zna kada mora da ide u toalet i može se služiti toaletom samostalno uz malu pomoć (npr. otkopčavanje dugmeta na pantalonama)
- ▶ Dete poseduje osnovne veštine i izvesnu spretnost u trčanju, skakanju, penjanju uz stepenice, ali i u crtanju, sečenju, pranju ruku, brisanju nosa, oblačenju/obuvanju i skidanju odeće i obuće.

Dobro je znati: danas, stručnjaci smatraju da je najbolja podrška i podsticaj za razvoj deteta boravak u sredini koja odgovara njegovom nivou razvoja.

Socijalni i emocionalni preduslovi

- ▶ Dete vrtićkog uzrasta može da se odvoji od svojih staratelja na celo prepodne. Nije mu više potrebna cucla.
- ▶ Pokušava da izrazi svoje potrebe na način koji je drugima razumljiv.
- ▶ Trudi se da uspostavi kontakt s drugom decom i učiteljima na primeren način.
- ▶ Razume pravila i pokušava da ih primeni.
- ▶ Trudi se da rešava sukobe bez nasilja.
- ▶ Ima samopouzdanja da posle neuspeha ponovo pokuša.
- ▶ Može da se uteši.

Intelektualni preduslovi

- ▶ Dete vrtićkog uzrasta posmatra i može da prati uputstva prilikom igrara pokreta, ručnog rada i crtanja.
- ▶ Reaguje na učitelja i može da razume i ispuni jednostavne zadatke.
- ▶ Tokom igre, može da se zadrži i sačeka.

Raniji polazak u vrtić

Raniji polazak u vrtić po zakonu nije moguć.

Kasniji polazak u vrtić

Kasniji polazak u vrtić zbog nivoa razvoja retko je u najboljem interesu deteta. Razlog ovome leži u činjenici da, po pravilu, željeni napredak u dečjem razvoju ne može da se desi sam od sebe, već kroz ciljanu podršku. To znači da je detetu u ovom dobu potrebna individualna podrška. Uz to, deca čiji je polazak u vrtić odložen biće za godinu dana starija, veća i jača od svojih drugara i drugarica u vrtiću, što neretko dovodi do socijalnih i emocionalnih poteškoća. Zbog toga se u posebnim slučajevima zahtev za odlaganje polaska u vrtić podnosi okružnim školskim upravama. Drugo mišljenje može se tražiti od školskog lekara ili lekarku, odnosno školskog psihologa/psihološkinje. U nekim školskim okruzima zahteva se dodatno i lekarsko opravdanje.

Preskakanje/ponavljanje vrtićke godine

Vrtić obično traje dve godine. Za malobrojnu decu, čiji intelektualni ili lični razvoj to dozvoljava/zahteva, prelazak u osnovnu školu može se, u izuzetnim slučajevima, desiti posle jedne, odnosno nakon tri godine.

Čuvanje dece/boravak

Provođenje celog dana, uključujući i obroke, u velikoj, uzrasno mešovitoj grupi bez roditelja, za decu vrtićkog uzrasta predstavlja izazov. Zavisno od prethodnog iskustva i ličnosti, dete to može doživeti kao nešto uzbuđujuće, ali i opterećujuće. Dajte svom detetu vremena da se postepeno privikne na novi oblik staranja.

Posebne pedagoške mere

Posebne pedagoške mere uključuju, na primer, rad s logopedom, specijalnu pedagošku podršku ili psihomotoriku. Ako su detetu pri upisu u vrtić potrebne posebne pedagoške mere, treba podneti prijavu odgovarajućoj okružnoj školskoj upravi na razmatranje. U drugim slučajevima, potreba za ovim merama biće razmotrena s roditeljima tokom trajanja vrtića.

Šta mogu da učine roditelji?

Roditelji mogu da podrže svoje dete tako što će ga ohrabriti da bude nezavisno i tako što će verovati u njegovu sposobnost da uči. Dajte im do znanja da su, uz pozitivna iskustva, i sukobi i neuspesi takođe deo procesa učenja. Otvoren stav prema učiteljima,

učiteljicama i školi predstavlja važnu podršku školskom putu vašeg deteta od samog početka.

Dijalog

Razgovarajte s učiteljima blagovremeno ako vas nešto brine. Po potrebi, školska zdravstvena ili psihološka služba, okružna školska uprava ili drugi stručnjaci (npr. vaš dečji lekar/lekarka, uključeno pomoćno osoblje ili terapeuti/terapeutkinje) takođe mogu biti konsultovani.

Kontakt i dalje informacije:

Schulgesundheitsdienste der Stadt Zürich (Školska zdravstvena služba Grada Ciriha)
Schulärztlicher Dienst und Schulpsychologischer Dienst (Školska zdravstvena služba i školska psihološka služba) www.stadt-zuerich.ch/sg

